

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Людмила Иванова
член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
„професор” по шифър 05.04.20 (германски езици/история на немския език),
обявен от СУ „Св. Климент Охридски” и обнародван в Държавен вестник,
брой 31 от 23 април 2010 г.

I. Научно-изследователска дейност

Доц. д-рн Емилия Николова Денчева участва в конкурса за академичната длъжност „професор” – германски езици/история на немския език в СУ „Св. Климент Охридски”. Представената справка за публикациите съдържа пълната ѝ научна продукция, което спомага за формиране на цялостно впечатление от нейното развитие, характеризиращо се с ритмичност при придобиване на различните научни степени и академични длъжности за целия период на работа в университета от 1985 до 2011 г. Публикациите (монографии, научни статии, рецензии и отзиви) свидетелстват за разширяване и задълбочаване на научните и научно-приложните интереси в основната сфера на изследване (история на немския език) и за интегративност с други научни и практически сфери като лексикография (участие в съставителство и редактиране на речници, публикации по лексикографски проблеми) и преводознание (методология на превода, специфика на превода на старовисоконемски текстове, редакция). В справката са включени 7 излезли и 5 дадени за печат публикации в български научни издания, както и 5 публикации в чужди научни издания (за периода 2003 - 2010 г., т.е. след придобиване на академичната длъжност „доцент”). Посочени са и 12 участия в международни научни форуми (8 в страната и 4 в чужбина, за периода 1986-2010). Приложената справка за цитиранията съдържа 36 броя библиографски цитирания и 4 броя индексирани публикации. Представеният монографичен труд *Morphologische Sonderklassen im Verbalsystem des Gegenwartsideutschen und ihr sprachhistorischer Hintergrund* (ISBN 978-954-07-3130-8), който е различен от темите на хабилитационния и на дисертационния труд за придобиване на научната степен „доктор на филологическите науки”, реализира изразяваното и в други публикации убеждение на авторката, че историческите данни от развитието на даден език не бива да се разглеждат сами за себе си, а в тясна връзка със съвременната езикова картина. Важен аспект от работата представлява разграничаването на „смесени глаголи” и „глаголи със смесена парадигма”, неоснователно включвани от синхронно ориентираните граматика в единен клас на глаголната класификация. Разработената идентификационна матрица

от маркери с дистинктивна и маркери с редундантна функция позволява да се обособят основни типове глаголи с техни подкласове, така че да се преодолеят съществуващи противоречия и неудовлетвореността от синхронното смесване в един тип на явно различни явления.

Представата за научната активност на доц. дфн Емилия Денчева се допълва и от участието в различни научни проекти: международен научноизследователски проект *Контрастивно изследване на българска и немска научна реч* (2009/2010 г., ръководство заедно с проф. Чирнер, Лайпциг), научен проект *Разчитане и аотиране на старовисоконемския текст на Евангелската хармония на Тациан* (2009/2010, ръководство), *Входна морфологична и синтактична терминология като база за усвояване на научна лингвистична терминология от студенти филолози (българисти и германисти)* (2009/2010, участие) и в проект по международна програма *Общи пътища към Европа* (1999/2000). Тематичното разнообразие на проектите потвърждава разнообразието и разширяването на научните интереси.

Научните приноси на доцент дфн Емилия Денчева могат да се търсят в различни посоки. Тук бих посочила тези, които считам за особено важни:

- разчитане и датиране по езикови особености на неизвестен до този момент германски паметник от 8. век, открит в разрушена крепост край Перник;
- прилагане на съвременни методи на изследване (напр. генеративната граматика на Чомски) при явления от старовисоконемски и предлагане на нова категоризация респ. интрепретация на езикови факти от областта на синтаксиса и морфологията;
- преодоляване на противопоставянето „синхрония – диахрония” и аргументирано излагане на връзката между тях;
- преодоляване на предубежденията към ранните преводи като дословни и неадекватни и доказване на ролята им като важни фактори при формирането на книжовния език; установяване на паралели между преводаческите концепции на Вулфила и Константин Кирил;
- усъвършенстване и модернизиране на лексикографската практика.

II. Учебна и организационна дейност

Учебно-преподавателската дейност на доц. дфн Емилия Денчева се осъществява основно в СУ „Св. Климент Охридски”. Титуляр е на дисциплината *История на*

немския език (от 2008/09г.), чете два курса лекции и ръководи семинарни упражнения. В бакалавърската степен преподава също и отделни компоненти от практическия курс по немски език. Преподавателската ѝ дейност в магистърските програми отговаря както на основния ѝ научен интерес, така и на интересите в областта на лексикографията и превода (с дисциплини от голяма важност за овладяване на практически преводачески умения като работа с лексикографски средства и редакция на преводен текст). Електронните скриптове на двата лекционни курса (от 2009 г.) представляват сериозна опора за студентите при усвояването на историята на чуждия език, като същевременно позволяват по-голяма свобода в контактните часове за лекции. Ангажираността към студентите е отразена и в справка за ръководените магистърски дипломни работи (3 от които вече успешно защитени). Тук би било мястото да се подчертае още един положителен аспект: осъществяването на мост от висшето към средното училище (чрез разработените самостоятелно или в съавторство помагала за кандидат-студенти и включените указания за подготовка, чрез работата върху граматика на немския език, отчитащи резултатите от контрастивните изследвания на немски и български език). Доц. дфн Емилия Денчева е специализирала многократно във ФРГ, била е стипендиантка на ДААД в Бон.

От 2007 г. доц. дфн Емилия Денчева ръководи катедра „Германистика и скандинавистика“, от учебната 2007/08 г. е председател на секция „Езикознание“. Важен неин ангажимент е председателството на българския филиал на Дружеството за немски език. Също така е съчредител и член на Съюза на Германистите в България.

III. Заключение

Въз основа на изложеното по-горе смятам, че доц. дфн Емилия Денчева е доказала себе си като уважаван и ерудиран специалист в областта на германистичното езикознание и отговаря напълно на условията за придобиване на академичната длъжност „професор“ според Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение. Подкрепям напълно кандидатурата ѝ и предлагам доц. дфн Емилия Денчева да бъде утвърдена за заемане на академичната длъжност „професор“.

22.05.2011 г.

доц. д-р Людмила Иванова